

Oud-Katholieke Kerngroep van de H. Theresia van Avila, Friesland en de Noordoostpolder Mededelingenbrief 3-12-2022

no 2022.13. (60)

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. Een lied over Sint Nicolaas
3. 45 jaar Oud-Katholieke parochie Groningen
27 jaar Oud-Katholieke kerkplek(ken) Friesland
4. 96^e Synode
5. Christenen en klimaat
6. Diocesane livestreamvieringen
7. Hoe wij vieren
8. Thuiscollecte
9. Agenda vieringen
10. Contact

1. Van de pastoor

Zaterdag 3 december eucharistieviering

De eerstkomende eucharistieviering van onze Kerngroep Friesland is a.s. *zaterdag 3 december om 19.00 uur* in de kerk van Lekkum.

Wij vieren dan de liturgie van de tweede zondag van de Advent. Op deze zondag staat de prediking van Johannes de Doper – of zoals de Oosters-Orthodoxe christenen hem noemen: Johannes de Voorloper – centraal. Als “de roepende in de woestijn” roept hij de mensen op tot bekering, tot omkeren op hun verkeerde levensweg. Johannes kondigt als zijn voorloper, als zijn wegbereider de komst van de Messias aan.

Hieronder een bijzonder schilderij van de Vlaamse schilder Pieter Breughel de Jongere uit 1601 Te midden van de mensenmassa die is uitgelopen om Johannes de beroemde

prediker te horen, valt hij niet eens als eerste op! Zijn boodschap is belangrijker dan zijn persoon.

Het gebed van deze zondag borduurt voort op de prediking van Johannes de Doper.
Wek op uw kracht, Heer, en kom!
Bekeer onze harten
om voor uw Eniggeborene de wegen te bereiden,
opdat wij hem tegemoet gaan
die de zonden der wereld wegneemt:
onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.
Amen

Terugblik

Terwijl ik in Engeland was, werd op 5 november in Lekkum het feest van Willibrord, de apostel der Nederlanden, gevierd. Pastoor Joke Kolkman, die in die viering voorging, vertelde mij later dat zij het fijn had gevonden om samen met de Friese kerngroep te mogen vieren.

45 jaar Oud-Katholieke parochie in Noord-Nederland

In de parochiekerk van Groningen herdachten wij op 20 november dat de parochie van de H. Martinus precies 45 jaar eerder was opgericht. Net als nu besloeg de parochie de provincies Groningen, Friesland en Drenthe met de Noordoostpolder en de kop van Noordwest Overijssel! Wat wel anders is, is dat er in die uitgestrekte parochie nu niet

één maar twee kerkplekken zijn. Wat tijdens mijn eerste pastoraat in Groningen al mijn wens was - dat er ook in Friesland Oud-Katholieke vieringen gehouden zouden worden - werd onder pastoor Annemieke Duurkoop werkelijkheid.

In de "Groninger" versie van het parochieblad heb ik een serie foto's van de kerkplekken en van bepaalde gebeurtenissen uit de afgelopen 45 jaren opgenomen. Daaronder waren ook foto's van de Friese kerkplekken en Friese gebeurtenissen. Die Friese foto's heb ik hieronder opgenomen.

Op de dag ervoor – 19 november – is in Amersfoort de *najaarssynode* gehouden. Hieronder een verslag van die synodezitting zoals die op de website van de landelijke kerk was te lezen.

Kerstmis

Ondanks het voornemen om als kerngroep Friesland een Kerstviering te houden, is daar toch van moeten worden afgezien. Rondvraag – o.a. op 5 november – leverde op dat het bijzonder moeilijk zou worden om daarvoor een voor zoveel mogelijk mensen geschikt tijdstip te vinden. Voor de viering van het Kerstfeest bent u natuurlijk van harte welkom in de parochiekerk van Groningen, maar ik kan me voorstellen dat u een viering in of in de buurt van uw eigen woonplaats bezoekt.

Verderop in deze mededelingenbrief een artikel over *christenen en klimaat*. Dit is van de hand van onze aartsbisschop mgr. Bernd Wallet en was geplaatst in het Nederlands Dagblad. De klimaatverandering op onze aarde, waar we allemaal mee te maken hebben, en de vraag naar duurzaamheid vraagt ons aller aandacht. Hoe kun je hier vanuit christelijk perspectief tegen aan kijken? Ik hoop dat de gedachten van onze bisschop u helpen uw gedachten hierover te bepalen.

Ik wens u allen een gezegende voorbereidingstijd op het Kerstfeest.

Mogen het licht en de vrede van God het duister en de onvrede op onze aarde verdrijven!

Hartelijke groet,

Wietse van der Velde, pastoor

2. Een lied voor Sint Nicolaas

De voorviering van het feest van de H. Nicolaas dat op 6 december valt, zorgt ervoor dat een aantal mensen, die niet alleen regelmatig onze vieringen bezoeken maar daar ook muzikaal aan meewerken, op 3 december niet aanwezig kunnen zijn.

Om toch ook in deze kolommen de heilige bisschop van Myra “niet stilletjes voorbij te laten gaan” hieronder het beeld van de H. Nicolaas zoals die te vinden is in onze parochiekerk te Krommenie. Behalve Krommenie heeft ook onze parochie in Den Helder de goedheiligman - van oudsher o.a. de patroon van schippers en handelaars - als kerkpatroon.

Willem Barnard heeft ter ere van Sint Nicolaas een lied geschreven. Hij maakte deze bewerking van een Nicolaashymne uit een Anglicaanse liedboek voor de protestantse gemeente die op 5 december 1982 haar intrek nam in de Utrechtse Nicolaïkerk. Het is een mooie poëtische overdenking over de plaats van Gods lieve heiligen in kerk en geloofsleven en in het bijzonder over plaats die Nicolaas van Myra onder hen vanouds inneemt.

Een lied over Nicolaas

1. Namen als sterren in de nacht,
door heel de kerk steeds hoog geacht,

geleiden ons, wij denken aan
wie ons voorgoed zijn voorgegaan.

2. Zij leven nog, zij leven weer,
met ons verbonden in de Heer.
Van al die heil'gen wijd en zijd,
geldt één vandaag inzonderheid.

3. Hij komt van ver bij ons vandaan,
veel armen heeft hij goed gedaan,
hij deelde wat hij had aan brood
en was hun aller huisgenoot.

4. Maar eveneens wordt er verteld,
dat hij de schippers vergezelt,
die varen voor een karig loon.
Zij zien hem als hun schutspatroom.

5. Heilig is hij aan jong en oud,
geen kind dat niet op hem vertrouwt.
Geen sterveling die zijn naam niet kent
Als Sinterklaas staat hij bekend.

6. Schippers op IJssel en op Rijn
die dikwijls in gevaren zijn
stelden hun hoop op zijn gebed.
Voor hén is menig kerk gezet!

7. Nu zingen wij voor hem ons lied,
Of wij nu schippers zijn of niet,
maar schepelingen van de Heer.
Aan Hem voor al zijn heil'gen eer!

8. O bisschop met de witte baard
en schutspatroom van al wie vaart,
gij toeverlaat van groot en klein, –
leer ons Gods bondgenoot te zijn!

9. Namen als sterren in de nacht
door heel de kerk steeds hoog geacht,
geleiden ons; wij denken aan
wie ons voorgoed zijn voorgegaan.

10. Zij leven nog, zij leven weer,
met ons verbonden in de Heer.
Aan Hem is onze lof gewijd
voor al die heil'gen wijd en zijd!

Willem Barnard (+21-11-2010)

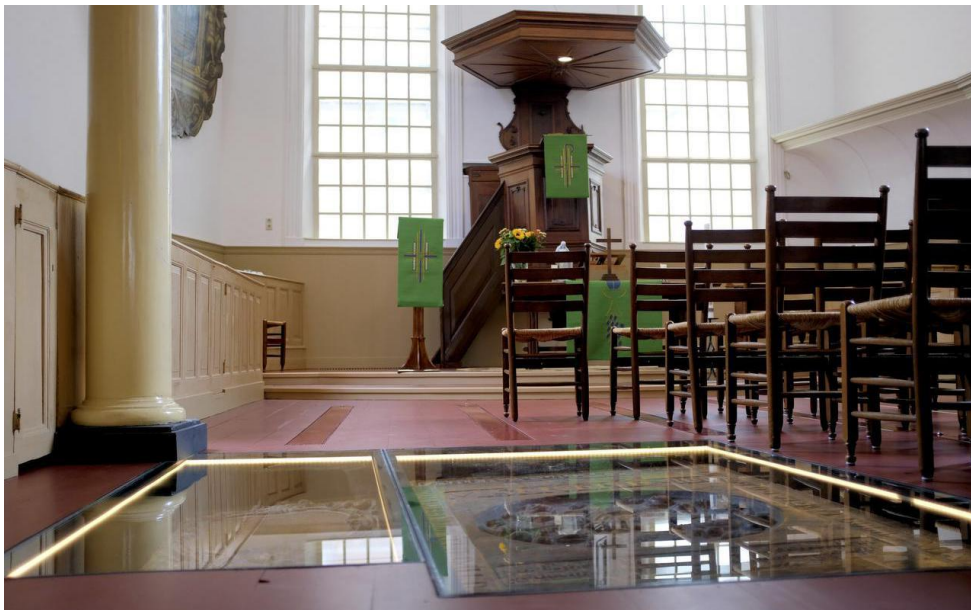
3. 45 jaar Oud-Katholieke parochie Groningen 27 jaar Oud-Katholieke kerkplek(ken) Friesland

Tijdens het pastoraat van Annemieke Durkoop was een al langer gekoesterde wens in vervulling gegaan: een kerkplek voor de Oud-Katholieken in Friesland. De Sint Radboudkerk in Jorwerd was de plek die daartoe in 2005 werd uitverkoren. Dit dorp had landelijke bekendheid gekregen door het boek van Geert Mak "Hoe God verdween uit Jorwerd". Ook al was God natuurlijk niet weg uit Jorwerd, toch liftte de Oud-Katholieke groep in Friesland op deze naamsbekendheid mee. Ook hier moest de Hervormde dorpskerk voor iedere viering "katholiek" worden omgebouwd. Anders dan in het Groningse Engelbert konden de "spullen" daar niet worden opgeslagen en moest de pastoor iedere keer een kleine volksverhuizing organiseren.

Omdat in 2012 de Protestantse Kerk in Jorwerd met een pioniersplek het Nijkleaster voor “stilte, besinning en verbinding” startte, was het tijd voor de Friese Oud-Katholieken om een nieuwe kerkplek te zoeken. Het werd uiteindelijk de Evangelisch-Lutherse Kerk in het centrum van Leeuwarden.

Toen die kerk verbouwd moest worden, werd besloten naar een andere kerkruimte om te zien. Het werd de gastvrije Ceciliakerk, de protestantse dorpskerk van Lekkum, letterlijk onder de rook van Leeuwarden.

In Lekkum was gedurende een aantal jaren priester Jan de Jager rector van de statie Friesland. Hieronder de Adventsbijeenkomst van de statie in 2019 in Pingjum. Ondertussen was Wietse van der Velde Jan als rector opgevolgd, maar deze bijeenkomst vond plaats in Jan's woonplaats. De Adventsdienst, waarin gastheer Jan voorging, werd gehouden in de Doopsgezinde vermaning.

Wietse van der Velde, pastoor

4. 96^e OUD-KATHOLIEKE SYNODE

Zaterdag 19 november vond in de gereformeerde kerk (vrijgemaakt) De Kandelaar in Amersfoort de 96e synode van de Oud-Katholieke Kerk plaats. Alice Parmentier was erbij en schreef een verslag.

“Laten we met z’n allen op zoek gaan naar mensen en middelen om samen de kerk te behouden en verder vorm te geven richting de toekomst” Zo wordt de 96e synode zaterdag 19 november afgesloten door de voorzitter, Petra de Bruin. Een synode die in het teken staat van 100 jaar synode, van solidariteit en van noodzaak.

De Kandelaar

De synode wordt geopend door Aartsbisschop Bernd Wallet met een verwijzing naar de locatie ‘de Kandelaar’ in Amersfoort. “De kandelaar is een bijbels symbool. De lamp op de kandelaar geeft licht in het duister. God roept ons niet op het licht te worden. We zijn het al. Herken het in de ogen van een ander en laat het licht in de wereld zien”

Na de opening is er protest tegen het schrappen van het agendapunt over de nota Herijking Bestuur & Organisatie OKKN op verzoek van een aantal parochies. Het presidium stelt dat zij in overleg met het CB hiertoe heeft besloten. Het agendapunt komt op de volgende synode terug.

Naar aanleiding van de bespreking van het jaarverslag van het CB door bisschop Dick Schoon wordt een aantal thema's behandeld. O.a. hoe zit het met het grote

arbeidsverzuim onder pastores? Het functieprofiel dat is opgesteld kan ervaren worden als veel. Wat moet een pastoor wel niet allemaal kunnen? Kun je dat verwachten van één persoon. Er is een post-ordinatie traject ingezet om betere begeleiding te bieden.

Afschaffing van de Oud-Katholiek

Vervolgens vertelt CB lid en redactielid Robert Frede waarom het besluit is genomen om het kwartaalblad de Oud-Katholiek op te heffen en inhoudelijke stukken voortaan op de website te publiceren. Er is afname van het aantal belangstellenden en jongeren die we ook willen bereiken lezen geen papieren bladen. Er wordt minder druk ervaren op het schrijven als het digitaal is. De kosten zijn aanzienlijk en een papieren uitgave is niet duurzaam. Het wordt echter als zeer belangrijk ervaren dat het goede dat wij als OKKN hebben, naar buiten wordt gedragen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen met een update van de brochure 'Stel, ik zoek een kerk'. Dit onderschrijft het CB en de redactie blijft ook bestaan. Het geld wordt gebruikt voor andere communicatiemiddelen en er zijn concrete plannen om iets nieuws in papiervorm te publiceren.

De heer Gert Jan v.d. Hulst leidt het agendapunt financiën in. Hij doet dit als CB lid, maar niet als Thesaurier-Generaal. Hier is een vacature voor en hij roept dan ook op om mee te denken over wie deze vacature zou kunnen invullen. Er is een toenemende zorg over de bijdrage uit de levende kerk. Dit betekent dat reserves moeten worden aangesproken. Een kanttekening wordt geplaatst: houd niet je hand op de knip. Goed om geld uit het verleden te investeren in de toekomst. De begroting voor 2023 wordt vervolgens akkoord bevonden.

De toekomst van de kerk

Na een overheerlijke lunch is het visiestuk van het CB geagendeerd. Het piept en het kraakt in de kerk merkt Aartsbisschop Bernd Wallet op. Er moet iets gebeuren. Er is wel sprake van een spanningsveld tussen noodzaak en legitimering van visie achteraf. Input vanuit de gemeentevergaderingen wordt ingebracht, maar ook nog nagestuurd. Het is fijn als het meedenken over dit punt niet vandaag stopt.

De werkgroep duurzame financiering heeft een helder plan geschreven waar het CB een concreet plan van aanpak bij heeft opgesteld. Maar voordat we dit plan bespreken, horen we de noodkreet van de parochie Delft waar het kerkbestuur alleen maar bezig is met reparaties organiseren en financiering van hun vastgoed. De aanwezigen steken Delft een hart onder de riem en het CB geeft aan dat er een maatwerkoplossing moet komen voor deze (en eventueel andere noodlijdende) parochie(s). Over het plan zijn verder geen vragen, maar wel wordt een kritische noot geplaatst. Aan de ene kant staat een kerk 'in brand' en aan de andere kant wordt volgens een aanwezige geld aan verlieslatende doeleinden gespendeerd.

Interview met de oud-voorzitters

Als afsluiting van de synode is er een interview met drie oud-synodevoorzitters. Hoogtepunt van de synodes van de afgelopen vijfendertig jaar was voor Bert Maan de stemming over de wijding van de vrouw in het ambt. Ineke Schenk kijkt erop terug hoe zij een aantal zaken anders heeft georganiseerd, zoals het van te voren indienen van schriftelijke vragen en het instellen van de clustersynodes. Wat zou er nog meer moeten of kunnen veranderen? Patrick Groenewegen zou het goed vinden als er uit de karikatuur gestapt zou worden, waarbij het CB het niet snapt en de synode het niet begrijpt. Want, zonder wrijving geen glans.

5. CHRISTENEN EN KLIMAAT

Afgelopen maand november publiceerde het Nederlands Dagblad de uitkomst van een onderzoek dat onder christenen werd gehouden. Het ging over hoe christenen tegen dingen als geloof en duurzaamheid aankijken. Verschillende christenen kregen in de krant de kans om te reageren. Zo ook aartsbisschop Bernd Wallet. Zijn reactie leest u hieronder.

In opdracht van het Nederlands Dagblad en GroeneKerken voerde I&O Research een onderzoek uit over geloof en duurzaamheid. Het onderzoek werd steekproefgewijs gehouden onder twee groepen van elk zo'n duizend mensen. De eerste groep was een representatieve groep Nederlanders, de tweede groep 'actieve christenen.' Zij bezoeken weleens een fysieke kerkdienst.

In het artikel stelt Jan Jorrit Hasselaar, directeur van het centrum voor religie en duurzame ontwikkeling aan de Vrije Universiteit Amsterdam, dat veel christenen zichzelf als rentmeester zien. Hij stelt dat het een nadeel is, omdat het impliceert dat de mens in staat is om zorg te dragen voor de hele Schepping. Dat kan volgens hem niet. Bernd Wallet vindt het echter nog niet zo gek dat veel christenen zichzelf zo zien. "Ik heb liever dat mensen zichzelf als rentmeester dan als eigenaar zien. De aarde is ons gegeven, we mogen ervoor zorgen." Daarentegen begrijpt hij wel het argument van Jan Jorrit Hasselaar tegen het gebruik van het woord rentmeester. "De benaming rentmeester impliceert namelijk dat we voor de aarde zorgen omdat de eigenaar er niet is. Dat staat haaks op het geloof dat de Here God aanwezig is in ons leven."

Priester

Volgens Bernd past de term van 'priester' dan misschien wel beter. "Het woord priester maakt deel uit van onze kerktaal. Een priester is een man of vrouw die geroepen is door God om in de tempel, en in de kerk, aan God de nood van de wereld en de gaven van de schepping aan te bieden. In ruil daarvoor ontvangt hij of zij de zegen van God, om daarmee die wereld te dienen. In de eucharistieviering komt dat tot uiting, daar gaan

we de schepping voor in het naderen tot God. ‘Aan U dragen wij op de vrucht van de aarde, het werk van onze handen. Maak het voor ons tot brood van eeuwig leven’, zeggen we tijdens de viering. ‘Maak het tot brood van eeuwig leven’ – dat kun je niet bidden als je tegelijkertijd blijft investeren in fossiele brandstoffen, in wat niet rechtvaardig is.”

Kom naar de kerk

Tot slot is de uitkomst van het onderzoek dat christenen die niet regelmatig naar de kerk gaan minder hoopvol zijn. Slechts een derde van de katholieken geeft aan hoopvol te blijven. Een mooie uitnodiging om naar de kerk te komen, vindt Bernd. “In de kerk worden vertrouwen en hoop gevoed. Bijvoorbeeld door de psalmen, waarin we zingen over de aarde die van God is. De kerk is het hart van de schepping, daar belijden we wat eeuwigheidswaarde heeft. Kortom: kom naar de kerk en zie wat de Duurzame – die God die blijft – aan ons opdraagt.”

(bron: website landelijke kerk)

6. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een *livestreamuitzending* om 10.00 uur vanuit de *kathedrale kerk te Utrecht* verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken

7. Hoe wij vieren

Per 1 juni zijn de coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen. Dit betekent voor onze manier van vieren het volgende.

1. De 1,5 meter afstand was al vervallen. Maar door het flexibele karakter van de zitplaatsen in de kerk, is het voor iedereen die dat wenst mogelijk om anderhalve meter afstand te bewaren.

2. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging “vrede” wensen.

3. De heilige communie wordt onder twee gedaanten uitgereikt. Het drinken uit de kelk wordt echter in onze parochie nog niet gedaan. De kelk wordt door een assistent vastgehouden. U kunt dan de hostie in de wijn dopen. Het blijft de persoonlijke keuze van iedere communicant om de heilige communie onder één of twee gedaanten te ontvangen.

Wietse van der Velde, pastoor

8. De 'thuiscollecte'

U kent allemaal wel het zinnetje uit de afkondigingen en het liturgiebriefje waarin de zgn. 'thuiscollecte' "*bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen*" wordt aangekondigd. Ook als u (nog) niet in de gelegenheid bent om de viering mee te maken, gaan allerlei kosten – zoals de afdrachten aan de landelijke kerk voor o.a. de honoraria van de geestelijken, de huur van de kerk, aanschaffen van een Paaskaars, reiskosten – gewoon door. Om daarin toch bij te dragen kunt een bedrag overmaken op de bankrekening van de parochie.

bankrekening parochie:

NL12INGB0003941884

t.n.v. Oud-Katholieke parochie van de H. Martinus, Groningen.

onder vermelding van 'thuiscollecte Friesland'.

Dan weet de penningmeester wat de bestemming is.

Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

WvdV

8. AGENDA vieringen

Eucharistievieringen Lekkum, Caeciliakerk, Tsjerkepaed 26, 9081 AT Lekkum

Zaterdag 3 december, 19.00 uur – 2^e zondag van de Advent, eucharistieviering

Zaterdag 7 januari, 19.00 uur - Epifanie, de openbaring van onze Heer Jezus Christus aan de volken

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2:
vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

9.Contact

**Oud-Katholieke Kerngroep van de H. Theresia van Avila,
Friesland en de Noordoostpolder**

binnen de Oud-Katholieke parochie van de H. Martinus

pastoor/deservitor

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuutstraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela
tel. 0597 221080/06 481 99 493
mail: wvdv@okkn.nl

contactpersoon Friesland:
dhr. Pieter van Hes
tel. 06 53269188

financieel adminstrateur:
mevr. Christa Prinsen,
mail: penningmeester@ groningen.okkn.nl

bankrekening parochie:
NL12INGB0003941884
t.n.v. Oud-Katholieke parochie van de H. Martinus, Groningen.

Icoon van Ste Caecilia in de Kerk van Lekkum waar onze kerngroep zijn vieringen houdt.